

Program

11:00-12:00 / Šediny z dědiny - Její Pastorkyňa (velký sál)

12:00-13:00 / Oběd

13:00-13:40 / Divadlo Dagmar - Vyhnaní z ráje už proběhlo (velký sál)

14:00-15:00 / Diskuze (zahrada)

15:00 / Vyhlášení (zahrada)

Novická festival

Rozhovor s Ivan

Novická festivalové poroty Přemostění: Ivana Sobková

Na Přemostění jsi v roli porotce vůbec poprvé.

Mohla by ses nám tedy profesně i osobně představit?

Už přes dvacet let učím na ZUŠce, teď aktuálně na Praze 3, a zároveň posledních cca devět let působím na DAMU jako pedagog metodiky práce s mládeží. Tedy se snažím studenty dramatické pedagogiky navést tak, aby vedli dětské kolektivy způsobem, který omezuje osobní exhibice pedagoga a jeho přehnané tendence k režii, ale naopak umožňuje

osobní výpověď jeho studentů. S divadelními přehlídkami mám řadu zkušeností jako účastník. Coby porotce tedy cítím velkou zodpovědnost a potřebu najít a definovat, co v inscenacích, které tady vidíme, funguje, a co ne. Neposlat účinkující soubory do háje, ale naopak nabídnout možnosti, kudy se vydat a objevit úhel pohledu, který by jim mohl pomoci.

Od jakého věku je smysluplné s dětmi divadelně pracovat?

Už ve školce se s dětmi dá pracovat pomocí základních principů dramatické výchovy, tedy učit je vstupovat do role,

rozlišovat fikci a realitu a tak dále, divadelně pak od pěti-šesti let jsou pod kvalitním vedením schopny vytvořit krátký divadelní tvar, a tak se učit vzájemné spolupráci. Ale rozhodně bych to nenazývala uvědomělou inscenační prací. Ta začíná až kolem startu puberty, kdy začínají vnímat svět kriticky a je tedy možnost formulovat osobní výpověď a názor na svět.

Čeho by se divadelní pedagog věnující se mládeži měl vyvarovat a často se tomu tak neděje?

Vlastní exhibice a jakékoli manipulace. Nejúžasnější naopak je, když se přirozeně potká zájem

valové poroty

ou Sobkovou

pedagoga se zájmem jeho svě-
řenců. Baví mě hledat výrazové
prostředky, kterými můžeme
adekvátně ztvárnit touhy mých
studentů.

**Jaké divadlo preferuješ coby
divák, a co Tě dokáže i po le-
tech dostatečně okouzlit?**

Preferuji, a stále mě okouzljuje
divadlo s vlastním názorem, se
kterým sice vůbec nemusím
souhlasit, ale jsem ráda, že jeho
aktéři mají potřebu svá stano-
viska umělecky formulovat a
hájit. Je skvělé vidět, když mla-
dou generaci zajímají historická
témata, která my jsme ještě
nestačili úplně vstřebat. Naopak

nemám úplně pozitivní vztah
ke klasickému interpretačnímu
divadlu, i když i to může mít své
nepopiratelné kouzlo.

**Za příjemný rozhovor, děkuji
velmi Ti!**

KlariN

TS Magdaléna – Modlitba za svobodu

Rozhodně se nenudíme – rozhovor s vedoucí souboru TS Magdaléna, Ludmilou Rellichovou.

Jakým způsobem jste dospěli k inspirační fúzi básnické tvorby Otokara Březiny, symfonické tvorby Luboše Fišera, a motivu svobody jako ústředního tématu vaší inscenace?

K umělecké tvorbě ztmíněných umělců, a zdaleka nejen jich, se vracíme opakovaně, neboť v hledání inspirace inklinujeme k ohledávání a následné syntéze nejruznějších uměleckých druhů. Už od útlého věku se např. programově snažím děti konfrontovat s vážnou hudbou, kterou si dokáží nejen rychle oblíbit, ale také ji s velkou citlivostí komplexně vnímat.

Jak vaše svěřenkyně vstřebaly náročnou Březinovu poezii?

Bez nejmenších problémů se s ní ztotožnily a našly v ní i řadu pozoruhodných východisek k dalšímu

směřování.

Vnímáte v současné umělecké výchově nějaký výrazně negativní trend?

Ano, je jím časté plíživé zaměňování pojmů umění a komerce. Všude je plno muzikálů a jiných pokleslých atrakcí, mylně, a někdy přímo klamně vydávaných za součást umění a kulturu a tento nešvar logicky dávno prosákl i do uměleckého vzdělávání. Když se dozvídám, že v některých mateřských školách se dětem do zblbnutí jako největší hit přehrává Jede, jede mašinka, jímá mě hrůza.

Jak jste se popasovaly s pandemickými komplikacemi?

Zatímco někomu stačila standardně sterilní distanční výuka, my jsme zvolili poněkud odlišný přístup. Děti nám z celé republiky posílaly svá taneční videa. Někdo

tančil na střeše, jiný v parku a naše dívky natočily taneční film, k němuž jedna z našich studentek napsala vlastní autorskou hudbu a písně, které pak sama nazpívala. Čtrnáctileté tanečnice zase pod vedením nejstarší kolegyně stvořili další filmový projekt, tentokrát na zřícenině hradu.

Co čeká Magdalenu v nejbližší budoucnosti?

Čeká nás cesta do Varnsdorfu, kde má být Modlitba uvedena v místním kostele, tudíž budeme muset pozměnit práci s prostorem. O prázdninách jedeme na naše tradiční soustředění a na podzim nás čeká celostátní přehlídka Tanec, tanec. Práce i radosti je spousta, rozhodně se nenudíme!

Šťastné cesty přeji Vám!

KlariN

O Magdaleně pathetické

TS Magdaléna – Modlitba za svobodu

Tvorbu tanečního studia Magdaléna s velkým zájmem sleduji vždy, když se mi naskytne příležitost. A podobně jako o tom mluvil Jakub Hulák na diskusi po představení, i já jsem v *Modlitbě za svobodu* s potěšením spatřoval známé prvky z inscenační poetiky souboru, jak je znám z několika inscenací, které mi všechny utkvěly v paměti: Zalykám se smíchem, Barokní fuga, Koho chleba jíš, toho píseň zpívej a Oněgin byl rusák. Šité šatové kostýmy (jejichž šustění mě od začátku také upoutalo!), systém alegorických gest, působivý lightdesign (který ve špatně zatemněném sále dnes příliš nevyňikl), organicky propojované

choreografie, detailně promyšlená mizanscéna (obsazování prostoru v různých geometrických vzorcích), mrazivé chórové scény, pečlivě vystavěný temporytmus, a, jak právě zmínil Jakub Hulák, takový celkový pathos, ve kterém se představení nese.

Zde bych na Jakuba rád navázal. Jak už jsem byl párkrát poučen chytřejšími lidmi, *pathos* byl svým původním významu v řečtině údajně výrazem pro trpění, zkušenost, snášení. Něco, co člověk prožívá, co na něj doléhá. To, myslím, dobře vystihuje můj dojem z Magdaleniny poetiky. Dnes při sledování *Modlitby* mi totiž došlo, že tím nejpůsobivějším ze všech inscenačních prvků jsou pro mě výrazy protagonistek. Tváře, vlastně tak trochu tragické masky, každá úplně jiná, specifická osobu od osoby, každá otiskem vnitřního prožívání pretvarovaným do expresivního tragického výjevu. Vidím před sebou lidi nikoliv jen

předvádějící dokonalost svého pohybu, ale trpící, snášející, zažívající něco společně, ale taky každý něco zvlášť.

Inscenace Magdaleny ke mně možná nakonec nepromlouvají primárně tanečními pohyby, ale právě výrazem, za kterým se skrývá osobní přítomnost tanečnic. Ta soustředěnost, ty naléhavé pohledy, ve kterých se mísí vždy trochu jiné směsice emocí a možná i příběhů, to pro mě dnes byla *Modlitba za svobodu*. Ač jde o jeden kolektiv postav bez výrazně odlišených rolí, každá z žen na jevišti díky tomu působí svébytně a suverénně, což je to, co mě nakonec baví nejvíce. V té různosti a osobitosti výrazu, jakoby skryté v tom dokonale krásném stroji inscenace, je pro mě svoboda, o jejímž úpadku a nedostatku, a zároveň o věčné touze po ní, soubor hraje.

Lukáš Černý

Matěj Výborný – Kolem a kolem

Tělo jako nástroj i komunikační zdroj: Rozhovor s Matějem Výborným

Jak se v Tobě láska k pohybovému divadlu respektive pantomimě zrodila a dovedla Tě až k vlastnímu hereckému sólu?

Vždycky když jsme s Pavlem Skálou pracovali na představení, byl tam výrazně přítomen aspekt jevištního pohybu, který ale nebyl zásadním způsobem akcentován, protože jsme se nechtěli zaměřit na konkrétní druh nebo žánr divadla, ale naopak jsme chtěli mít co největší svobodu a rozhled. Posléze se ale dal dohromady soubor, kde jsme se už začali více vyjadřovat skrze pohyb, ale pořád za použití slova a mě postupně možnost pohybu jako komunikačního prostředku natolik nadchla, že jsem vůbec neměl potřebu se na jevišti vyjadřovat slovem. Cítím, že mě moje tělo cestou za vyjádřením vede. Vždycky když nám Pavel zadal nějaký úkol, tak můj prvotní pocit šel skrze pohyb. Pantomima mě pak zaujala jako fascinující žánr,

kteří na to, jak slavnou a bohatou má u nás historii, donedávna živořil na okraji veřejného zájmu. Byla by škoda, nechat ty kořeny ležet ladem. Je nepřístojné hořekovat nad stavem věci, protože je naopak čas, kdy by pantomima neměla být jenom předváděním techniky, a děláním „zdi“, ale výsostným výrazovým prostředkem ke sdělení atmosféry, emocí i děje.

Může být pantomima alternativou k převerbalizované digitální komunikaci dneška?

Nejspíš ano, protože mnohokrát se mi v poslední době potvrdilo, že slova se velmi jednoduše stanou vyprázdněnými. Osobně mě velmi baví lidi pozorně sledovat. Skrz jeho tělesné projevy můžeš docela snadno poznat, jak je člověk uzavřený před světem, nebo ho naopak přijímá.

Máš nějaký pantomimický vzor?

Vzor úplně nemám, ale líbí se mi, jak pracuje Radim Vizváry, protože má svoje komplexní pohybové

schopnosti na takové úrovni, že může být univerzální v žánru i výkonech, což si myslím je poslání nonverbálního herce, protože čím víc jeho projev bude barevnější, tím víc mu budou lidi rozumět a přestanou očekávat, že přijde nabilenej člověk s proužkovaným tričkem, a za kloboukem bude mít tulipán.

Je pohybové divadlo Tvoje budoucí profesní cesta?

Pohyb a pantomima jsou pro mě tak blízký, že moc jiných možností nevidím. Proto se už teď pod vedením skvělé mimky Aničky Kukučkové připravuju na přijímačky na katedru nonverbálního divadla na HAMU. Rád bych se jednou pantomimou živil a pomáhal její kouzlo zprostředkovat divákům, kteří dosud preferují protěžovanější žánry.

Moc díky za rozhovor!

KlariN

Ráno nosí košili, odpoledne sako a večer vestu, co je to?

Matěj Výborný – Kolem a kolem

V pantomimické one-man čajové meditaci vidíme nejprve autorovu postavu, jak vstává ze země, jde si umýt obličej a zadívá se do zrcadla. Co v něm vidí, resp. co dál v inscenaci následuje, to je rébus, který budeme jako diváci nadále řešit. Tři dřevěné ohrádky s věšáky, sako, vesta, košile. Autor se pak mezi nimi prochází, střídavě je bere na sebe a předvádí v nich různé úkony. Bere tím na sebe různé identity? Jde o různé části jeho vlastního já? Nebo v tu chvíli hraje někoho jiného? Jaký mají tyto postavy vztah?

Existuje prý psychologický koncept, tzv. transakční analýza, podle které v sobě každý člověk nosí tři osobnosti, tři roviny vlastní identity: já-dítě, já-dospělý, já-rodíč. To, jak se v různých situacích chová-

me podle této teorie závisí na tom, kterou z těchto tří našich osobností zrovna posloucháme. Moje první asociace byla, zda se tu nejedná o něco podobného, postupné navštívení všech já, které v sobě máme a kterým chceme naslouchat, i když je to někdy těžké, protože všichni chtějí něco jiného a někdy si o to neříkají úplně slušně. V tomto duchu jsem četl i následné spojení všech tří částí, kdy autorova postava došla jakéhosi smíření a rozhodla se žít ve víceméně spokojené syntéze všech tří svých částí. Tak či tak, velice příjemně se mi nad tím meditovalo.

Jiná věc je, jak například toto spojování probíhalo. Nebyl jsem si jistý, jestli má jít o nějaký standardní způsob, jakým se v pantomimě ukazuje natahování provázku, nebo jde ve skutečnosti o něco úplně jiného.

Na to jsem si pak musel přiznat, že si tou pantomimickou formou celkově nějak nejsem jistý. Když se totiž k dobře rozehrané otázce toho, o čem to celé je, přidá trochu malicherné bloumání nad tím, jakým způsobem autorova postava navíjí provázek a jestli je to vůbec provázek, tak se mi to zdá jako zbytečně tříštění mých interpretačních sil. Hlavně ale nevím, proč by tam provázek nemohl reálně být, když už tam jsou jiné rekvizity. Platí to třeba o vodě, ve které se autorova postava oplachuje. Když je tam reálný čaj, který se pije, proč ne také lavor s vodou? Kde je vlastně přidaná hodnota toho, že tam některé věci nejsou? Je pantomima vhodným nosičem pro složité abstraktní téma?

Lukáš Černý

D. s. PIK-ART – Geriho šuplíky

Divadlo Pik-Art – Masky vs Bílá
lůza: Seznamte se!

(Rozhovor s autorkou předlohy a
režisérkou inscenace Geriho šuplí-
ky, Gabrielou Nogovou)

**Protože patříte mezi soubory
Přemostěním dosud nepřilíš
políbené, poprosím Vás o stručné
představení Vašeho souboru:**

Jsme divadelní soubor Pik-art,
fungujeme bezmála 23 let, a každý
rok pracujeme na nové inscenaci.
Kromě uměleckých aktivit
pořádáme například i benefice
či mikulášské nadílky pro děti, a
vyvíjíme řadu dalších aktivit. Jsme
především kolektiv dlouholetých
přátel.

**Na letošním festivalovém ročníku
jste se prezentovali inscenací,
která žánrově spadá do divadla
masek, a zároveň se odehrává v
prostředí sociální skupiny white
trash neboli americké bílé spodiny.
Kde se ve vás zrodila tvůrčí tenze
propojit tyto dva nesourodé
světy?**

Kdysi mně zaujala skeč divadla
masek, kdy byli její aktéři
namaskováni za miminka a na
základě toho jsem pojala ideu
ten princip otočit, a naopak
použít lidi staré. Místo děje, který
mimochodem reálně existuje,
už při stavbě děje vyplynulo z
okolností jaksi mimoděk. Soubor
posléze můj podklad pro inscenaci
přijal a zkušební proces mohl začít.
Je to asi nejtěžší hra, kterou jsme
dosud zkoušeli. K udýchání (usmívá
se). Hrajeme ji s přestávkami už tři
roky.

**Jak se vyvíjelo obsazení
inscenace?**

První představitel ústředního
hrdiny Geriho, jinak výborný
herec, bohužel z osobních důvodů
odešel a nahradil ho náš kolega
a kamarád, který si navíc do role
Geriho kamaráda přivedl svého
partnera, čímž byl náš soubor
obohacen o nováčka.

**Prošla inscenace během své
existence nějakými zásadními
proměnami?**

Vlivem izolace myslím došlo
k částečnému úpadku a
potřebujeme usilovně trénovat,
a podívat se na inscenaci novým
pohledem. Ráda bych tedy chtěla
poděkovat festivalové porotě i
publiku za cenné připomínky, které
nás mohou posunout dál. Máme
totiž Geriho šuplíky moc rádi.

Na čem aktuálně pracujete?

Pod názvem Amant připravujeme
novou, tentokrát celovečerní
inscenaci, což je ovšem běh na
dlouhou trať a také se chystáme
na divadelní benefici pro jednoho
nemocného chlapce.

**Přeji Vám šťastnou cestu domů
a hodně zdaru ve vašich tvůrčích
záměrech!**

KlariN

Čekání na pointu

Divadelní spolek PIK-ART – Geriho šuplíky

Když jste v sobotu odpoledne seděli v hledišti našeho sálu a sledovali představení *Geriho šuplíků*, bylo vám zřejmé, že něco není tak, jak by mělo. Na jevišti se hrála jakási komediální groteska, velice obtížný tvar, který aby měl vůbec šanci na úspěch, musí ho od začátku doprovázet smích publika. To se ovšem nedělo. Jako kdybyste v podprůměrném sitcomu vyplili přednahráný smích a najednou si uvědomili, že to ve skutečnosti není tak vtipné, jak jsme si měli myslet.

Není nic proti ničemu, že spolek PIK-ART se svojí inscenací evidentně nemá větších cílů, než pobavit

své diváky. Udělat ale komedii, grotesku, která bude opravdu fungovat, a bude bavit lidi proto, že funguje, to je z řemeslného hlediska vysoká liga. Mám dojem, že v tomto případě se tvůrci rozhodli jít jednodušší cestou a vsadit na komiku jakési nižší jakosti.

Je vlastně v něčem sympatické, že si tvůrci s divadelní formou nedělají těžkou hlavu a nemají problém si trochu ulítnout – nechat Geriho kamaráda střílet z pušky jako z kulometu, házet kachny do diváků, nechat tam najednou objevit mimozemsky vypadající ženu, která soutěží o kovbojovu přízeň a podobně, nechat Geriho kamaráda přetahovat se s kovbojem o toaletní papír obřími větvemi. Proč ne, však ono to všechno nemusí nutně dávat

smysl. Situační komice to ale neprospívá – v dobré komedii musím vědět, co se děje, a taky proč se to děje, abych se tím mohl bavit.

Chybí zkrátka gagy. Situace, které by měly nějaký vývoj a překvapivou pointu. Místo toho bychom si měli vystačit s komikou přehnaných gest a úsměvných scén typu „staršík kouká ženě do výstřihu“. Celé dění se plynule přežene, bez nějaké výraznější dramatické situace, kde bychom napjatě sledovali, jak se něco, co se zamotalo, musí zase rozmotat. Záměr udělat maskovanou grotesku je obdivuhodný, ale na masky si časem zvykne, a pak už jen čekáme na grotesku, která nepřichází.

Lukáš Černý

Réservé – zRÁDCI LIDU

Reservé o Zrádcích lidu!

Označili byste vaši inscenaci spíše za divadlo dokumentární či politické?

Matouš: Pro mně je to spíš divadlo dokumentární, protože se historické souvislosti snažíme podávat spíš objektivně než politicky.

Nakolik jste před započítím tvůrčího procesu byli obeznámeni s okolnostmi procesu Milady Horákové?

Didi: Já jsem věděl, že byla odsouzena Milada Horáková a to bylo vše. Kromě toho, co jsem se dozvěděl ve škole, se ke mně žádné informace nedostaly, a ani jsem se po nich aktivně nepídil.

Nemyslíte si, že vaši inscenaci částečně supluje funkce školy?

Anička: Myslím si, že ano. Já osobně jsem s tím tématem byla docela seznámena, protože se týkalo mojí ročníkové práce, ale celkově se té době ve školách věnuje mnohem menší pozornost, než by měla.

Didi: Myslím si, že se primárně nesnažíme někoho vzdělat, ani nic suplovat, ale spíš dostat do povědomí našich diváků, že ten proces se netýká jenom Milady Horákové, ale mnoha dalších lidí, kteří měli stejně těžký osud.

Spatřujete zásadní dějinné paralely mezi tehdejší situací a současností?

Matouš: Na diskusi jsme se bavili o paralele se situací v Bělorusku, i dalších totalitách.

Hodláte se podobnému směru ve vaší tvorbě věnovat i nadále?

Verča: V divadle tohoto druhu jsme se našli a je tedy dost možné, že v něm budeme pokračovat i dál.

Za intenzivní setkání i vyčerpávající odpovědi díky!

KlariN

My, zrádci

Soubor *Reservé* se po zpracování příběhu pákistánské mírové bojovnice Malály tentokrát rozhodl pro jeden z největších moderních českých hrdinských příběhů, proces s Miladou Horákovou a spol. Opět jde tedy o příběh odporu jedinců vůči nesvobodnému státu, tentokrát s o poznání horším koncem, který vlastně Miladu Horákovou jakožto mučednici v naší národní paměti definuje nejvíce. Přístup k látce je jiný, dokonce možná opačný, protože příběh nečteme z pozice obětí, ale z pozice vrahů a těch, kdo jim přihlížejí a tleskají. Nejde tedy o dokumentární inscenaci o Miladě Horákové a dalších odsouzených, jak bychom možná čekali. Vlastně máme velice málo příležitostí se s disidenty setkat, nahlédnout jim do hlavy nebo se o nich dozvědět nějaké biografické informace. Naše divácká pozice je jasná: sedíme na tribuně procesu a s vlaječkami

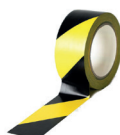
v ruce se po většinu času díváme na odsouzené skrz mřížce a posloucháme jejich neupřímné výpovědi.

Vlaječky nám rozdají postavy čtyř pionýrek, které pravidelně narušují scény výslechů svými budovatel-skými písněmi. Nejdříve se zdá, že nemají přímý vztah k hlavnímu dění procesů a jsou zde pouze jako dobově koloritní prvek, později se ale v chytré dramaturgické konstrukci jejich role vyjeví. Na jedinou chvíli se s nimi setkáme jako s postavami začek osmé bé, které na výzvu své učitelky, ale takřka bez zaváhání, píší dopis, kde žádají pro zrádce lidu trest nejvyšší. V tomto důležitém momentu se nám tak připomíná hořká skutečnost, že Miladu Horákovou neoběsil pouze nelidský systém, ale byli jsme to taky my, jeho obyvatelé (diváci), kdo se nechal zmanipulovat kampaní a žádal krev. Naštěstí (a nebo bohužel?) jsme my

jako diváci představení manipulování spíše jen tak na oko, bezpečně.

Možná, že je tu toho bezpečí trochu škoda. Říkám si totiž: je to jako celek rozhodně působivé, funguje to, skvěle to mimochodem sedne na velké hlediště, což se jen tak nevidí, scénografické prvky výborné, tématicky naplněné... Ale nechtělo by to jít příště někam dál? Soubor se ve své programové anotaci koneckonců hlásí k dokumentárnímu divadlu a zároveň říká, že má chuť objevovat dosud neznámé. To jsem ale já jako divák tak úplně nezažil, a to ani v rovině informativně-dokumentární, tedy že bych se seznámil s nějakými zásadními netušenými skutečnostmi, ani v zážitcích divadelních, že bych viděl něco, co jsem ještě neviděl. Malála pro mě například splňovala obě.

Lukáš Černý

TS Magdaléna – Modlitba za svobodu

Lektoři se ptají diváků, jak na ně představení působilo.

Divák: Vnímám jsem jednotlivé obrazy. Přišlo mi to rozkouskované.

Divák: Působilo to na mne emočně, nehledala jsem příběh. Neměla jsem potřebu to více specifikovat.

Divák: Cítil jsem až tlak na hrudi. Byl jsem vcucnutý do atmosféry. Po celou dobu jsem jel s nimi. Nehledal jsem konkrétní význam.

Váša: Vnímáte to někdo jako příběh?

Linda: Bavilo mě nechat pracovat fantazii a vykládat si jednotlivé obrazy.

Divák: Cítila jsem tam silně ženský element.

V: Viděl jste v tom někdo šťastný nebo nešťastný konec? Jak to podle vás skončilo?

Linda: Já jsem vnímala, že to končí pozitivně.

V: Představení bylo výborné. Nabídli jste nám podnět k přemýšlení. Má několik vrstev. Vzhledem k tomu, že se jedná o pohybové divadlo, člověk neočekával, že nám nabídnete i další hodnotu. Cítil jsem napětí mezi abstraktním a konkrétním.

Oceňuje práci se znaky.

V okamžiku, kdy se začnete dívat do publika, je mrazivý moment. Jako profesionálové se díváte na nás jako na laiky, co my na to?

Řeší se datace skladby. Zda ji uvést do programu, aby divákovi pomohla v zařazení do kontextu. Svoboda, rekviem, Otakar Březina Stavitelé chrámu – dáváte nám tři silné věci. Pokud chcete zpřesnit vnímání diváků, tak vám k tomu stačí dvě slova v programu.

Lhotská: Všechny nás to zasáhlo. Je to esteticky krásné. Hudba spolupřevládala „atak na diváka“. Viděla jsem spíše téma, než-li příběh. K dobrému konci pro mne nedošlo. Nabízí to mnoho výkladů.

Hovoří o subjektivním vnímání.

Každý divák se drží své cesty, vnímá jiné detaily, popisuje to na dvou tmavších sukních, kterých si Váša a Hulák nevšimli, ale Sobková a Lhotská ano.

Sobková: Silný symbol trojky. Březina se mi krásně spojoval s vaším symbolismem.

Hulák se snažil rozklíčovat, co je na jevišti a racionalizovat to. Naskakují mu pojmy jako naděje, vzdor...

v tom je to pro něj silné, ale jakmile se začne pokoušet dešifrovat, tak to zážitek nabourává. Scénický zážitek silně ovlivňuje to, jak přijde do divadla naladěný. Je rozdíl, když si koupíte vstupenky navečer do divadla, nebo když jede ve festivalovém ruchu. Oslovilo ho to komplexně, byl to zážitek.

H: Vaše představení mají silnou dávku patosu. To je něco, co vnímám. Chtěl bych cítit, že za tou vycizelovanou estetickou fazonou, je živý člověk. Přišlo mi nádherné, jak vám šustí sukne. A vy si tuto nechtěnost uvědomujete, na tom by se dal vybudovat zcizovací moment.

Váša: Punk naruby. Oni mají rádi tu klasiku. Říkáte si, že my vám na to kašlem, jak všichni řeší ty svoje ega. Všichni přijdou na jeviště a fakují, a my jako diváci si říkáme, jaký je to rebel, ale vy na to kašlete, přijdete a řeknete, že máte rádi tuhle klasiku.

Soubor: Fišer se nedá moc stríhat. Koláže dělá můj syn. Upravuje to jen formálně, prodloužení zkrácení, ale není tam nic přimícháno.

V: Vaše představení je pocta slavnému skladateli.

Soubor: Impulzem byl spojení hudby Fišera a veršů od Březiny. Každá aktérka si během představení odžívá svůj příběh.

Vnímání svobody každého jednot-

livce. Primární námět byl svoboda. Hudbu jsme analyzovali a pak s ní teprve pracovali.

Šli jsme do hloubky společnosti i do hloubky nás jako jednotlivců. Každý si vytvoří vlastní pohyby, v žádném případě je neučím kroky. Na inscenaci jsme pracovali od září.

Matěj Výborný – Kolem a kolem

Diváci: Matěj tam měl tři svršky, tři osobnosti, které spojoval. Vžíval se do nich.

Matěj na jevišti potkal tři verze sebe sama. Různé vývojové etapy. Ráno se probudil a potkal tři svoje budoucí já a uvažoval nad nimi.

Potkal tři verze současného Matěje. Zkoumá nakolik je nimi ovlivněn. Mohli to být třeba příbuzní jejichž produktem je on. Vnímala jsem to jako tři jeho osobnosti. Tři stránky Matěje, které se snaží spojit.

Vnímala jsem to jako emoce – košile.

Čaj jsem vnímala jako spojitost mezi jeho postavami.

Váša: Už máme asi pět verzí. Generace, emoce, vnitřní postavy, tři postavy, alterega

Matěj si vybírá z několika verzí sebe sama a nakonec si uvědomí, že je to blbost, si takto volit. Já jsem sledoval jednotlivé příběhy postav. Docházelo mi pak k vtipným situacím. Stařeček si došel na autobusovou zastávku a vypil si tam čaj.

Hulák: Mám další verzi, funérální verzi, je to hrobník který oživí tři hroby a pak je u sebe pohostí. Bylo mi příjemné se

na to dívat. A to se přiznám, že patřím k těm, že když se řekne pantomima, tak se trochu vyděším. Naskočí mi film od Woodyho Allena o divákovi s potřebou komentovat, co se děje na jevišti. Bavilo mne, že se dokážeš vyhnout zavedeným pantomimickým konvencím a klišé. Jsou tam momenty, které mne zavedou na zcestí. Některé znaky byly nejasné, kvůli kterým jsem začal tápat. Pracoval jsem s větším počtem verzí.

Sobková: Neměla jsem moment, kdy bych ztratila pozornost. Vím o tobě, vím i o tom, kam mám směřovat pozornost. Což oceňuji.

Váša neviděl stařečka ale frajír-

ka na koloběžce, tím mu odpadl problém se scestím ohledně stařečka, který ostatní lektory vytrhával. Scénografie ho také vedla k výjevu ze hřbitova, kříže, hroby.

Hulák viděl obraz kalvárie.

L: Já jsem měla také několik verzí, které jsem různě opouštěla během představení. Oceňuji, kolik práce jsi ve svém věku na tom odpracoval. Chce velkou odvalu odpracovat 20 minut v takovém nasazení.

Jen mám připomínku: Nevidím vývoj postavy, která něco prožila, ale nic se na ní nezměnilo.

Cítila jsem z tebe, že se snažíš zavděčit. Přála bych si, abys na jevišti jen existoval a nic nehrál.

S: Obdivuje řemeslo. Občas to řemeslo z toho vyleze a převáží nad tím, třeba při vytahování provazu.

Je šťastný? Zoufalý? Neví? To jsou Vášovy verze, co má Matěj v hlavě. Klání se perfektní pantomimě. Každý mikroznak byl perfektně dotažený. Nic nebylo slabší. Nikdy jsem neviděl činoherce tak dobře zamykat, Matěj tam měl i protitlak železa. Diváci nejsou troubové. Timing byl dobrý. Rytmus nás táhne kupředu.

Všechny verze Matějovi vyhovují.

Matějovo téma byla SAMOTA

PIK-ART - Geriho šuplíky

Diváci:

Ticho bez hudby pro mne bylo občerstvující.

Mrzelo mne, že jsem si na letáčku přečetla celý děj a v představení jsem se už nic nedozvěděla.

V: Začal bych hudbou. Přemýšlel jsem o ní. Doporučil bych vaši pozornosti živou hudbu u němých filmů, grotesek. Co dělat s hudbou jinak?

Irituje ho repetitivnost hudby.

Takto to vyznívá, že jste si s tím nedali moc práce, že to bylo to nejjednodušší, co s tím šlo udělat. Abyste vyprávěli hudbou.

Divadlo masek. My jsme z toho tady překvapení, protože to tu dlouho nebylo, ale už staří Řekové hráli v maskách, pro ně bylo vulgární hrát bez masek.

H: Diváci zmínili, že čekali slovo, nebo jim scházela mimika. Zajímá ho, proč soubor použil masky. Cítil deficit, nebylo to dobré šlapající pohybové divadlo, proto divákům možná schází slovo. Pohybově mu to přišlo málo sdělné. Tento typ masek ho trochu odrazuje, gumová maska mu evokuje televizní estrádu.

L: Mne mátl, proč když to máte nadefinované jako komedii s maskami, tak jsme se nesmáli? Diváci to nepřijali, položili jste si tuto otázku, proč? Je potřeba zpřesnit pohyby, gesta. Celá groteska je stylizovaná. U vás to působilo rozpačité. Některé situace mi přišly laciné až lascivní, scházela tam stylizace. Takto to vypadá, že se obracíte na diváka, který zkousne všecko. Pracujete s maskami delší dobu?

S: Přemýšlím o žánru. Jsou to

výrazné masky, téměř karikatury. Scénografie vytváří očekávání stylizace. Když nevidím mimiku, tak se zaměřuji na gesta. Gag musí mít jasný timing, to zde nebylo. Nečekám vývoj postav, ale chci se bavit situační komikou. Situace nejsou vystavěny. Práce s živou hudbou by vám mohla pomoci v práci s gagy.

V: Nabízí možnost zdůvodněné hudby – jukebox, rádio? Písně by se více propojily s postavami.

Soubor:

Špatně se nám hrálo. A proč divadlo masek? Kdybych věděla, že to v maskách bude takto těžké, tak bych do toho nešla. Možná bych to napsala kratší, nevím. Je náročné v tom hrát, jsme zcela mokří, některým lidem se dělá během hraní špatně.

Je to naše první zkušenost s maskami.

Zatím jsme se setkali s kladným ohlasem, dnes jste k nám zatím nejkritičtější. Není to snadné. Scházíme se každý týden už 23 let. Muzikanti mají tolik kšeftů, že na nás nemají čas, proto je už nevyužíváme.

Zvažovali jsme i jiné masky, tyto masky jsou brutal, člověka zcela změnil.

Normálně se na scéně odmaskováváme, ale dnes jsme cítili, že to moc nefungovalo, tak jsme raději utekli.

Réservé - zRÁDCI LIDU

Co se stane, když si soubor zvolí nejtěžší možné téma – justiční vražda?

Diváci:

Viz Bělorusko, současnost, promluvy do rádia, to je to samé.

Mučení perfektně zpracované.

Děkuji za volbu tématu.

Na gymplu se toto téma v dějepisu moc nebere. Je to sedmdesát let a mělo by se to vzpomínat. Ve škole se současné dějiny projeli během tří minut a je to spíše o samostudiu. Důležité je si uvědomit paralelu se současností.

V: Až třetí generace po konci totality má zájem nazírat na tyto události objektivně.

Debatuje se o roli učitele.

Díky tomu jsem si uvědomil, že se to doopravdy stalo.

Aicha: Citace na mne byly házeny stále stejně, bylo to pro mne ploché. Dozvěděla jsem se toho dost, ale vlastně nic.

Bral jsem to jako stylizaci mediální masáže.

Jsem v prváku na gymplu. Připomíná mi to film Kladivo na čarodějnice. Což je defacto to samé.

L: Dějiny se opakují. Princip držení moci silou je totožný.

Diváci:

Silné momenty: mučení, interakce s diváky, soud, kdy jsem měl strach, že mne vytáhnou a stanu se tím nepřítelem lidu.

Měla jsem pocit, že kdybych tam seděla ještě deset minut, tak by mne přesvědčili, že jsou vinní.

Rytmus, jako manipulace mne přesvědčil.

Dojaly mne závěrečná slova Milady Horákové. Uvědomil jsem si, že něco napíše a za několik hodin už není.

H: Řeknu to natvrdo. Nepodařilo se vám ještě najít klíč, jak toto tra-

ěnými představeními.

gické téma zpracovat. Při procesu jste naplno v postavě a chyběl mi tam odstup, že jste jenom v rolích a mne to nefungovalo. Asi není ve vašich silách ve vašem věku toto téma předat. Dopis Horákové se vás dotkne sám o sobě, mělo to sílu, že byl přečten jen dokumentárně. Zrazuje vás, že jste v rolích, a disproporce vašeho věku mezi postavami, vaším naturelem atp. Emocionálně to se mnou nic neudělalo.

Pro Lhotskou je to velice silné téma

a stejně je pro ni důležité, jak o tom tady nazačátku diskuze mluvily diváci. Chyběl jí tam názor souboru. Měl by se tam objevit komentář, názor. Formálně jí přišlo představení dokonalé, ale přišlo jí to jako ilustrace procesů, scénování procesu. Působí to jako plakát. Nestálo by za to, inscenovat to přes jednu konkrétní postavu? Cení si volbu tématu, ale necítila žádnou emoci, to pro ni bylo nejhorší.

S: Pro koho je to určené? Máte tohle vyřešené? Co chcete předat?

Je to dokument o postavách? Je to dokument o propagandě? Přišlo mi to vnější. Nedožívám se nic nového.

V: Já se vrátím k chváličům. Pojmenoval jsem si to jako stylizovaný dokument. Něco mezi činohrou a dokumentem. Pro mne byl hlavním záporným hrdinou neosobní mašinerie. Hrozí vám monotónnost.

Soubor:

Jednalo se o premiéru. Dnes to bylo dost lineární, uřvané.

Trochu statický rozhovor

Dobrý den pane Gassmanne, zprvu mne velmi překvapilo, že jste přijal mé pozvání k rozhovoru. Co Vás k tomu vedlo?

(mlčí)

Zajímavý pohrutek. Proč jste se chtěl sejít zrovna na tomto místě?

(mlčí)

Vnímám Vás jako takového tichého přihlížejícího Přemostění a zároveň takového patrona našeho festivalu. Jak Vaši pozici vnímáte Vy?

(mlčí)

Určitě je zajímavé zmínit, že jste vyděsil spoustu diváků, účinkujících i organizátorů jak z minulých ročníků, tak z letošního. Mluví

o častých večerních debatách, které se odehrávají právě pod Vaším dohledem. Nemrzí Vás tyto reakce? Jak vnímáte to, že Vás do debaty nikdy nezapojí?

(mlčí)

Aha, takže takový spokojený život osamělého vlčáka, troufám si říct. Jaký nejbláznivější zážitek jste zde z Vašeho strategického místa zažil v rámci Přemostění?

(mlčí)

Položím Vám závěrečnou klíčovou otázku, na kterou léta všichni čekáme. Z vašeho zamklého postoje nejsme nikdo schopni rozklíčovat, jaký máte k Přemostění vztah. Kladný nebo spíše záporný?

(mrk)

To ráda slyším pane Gassmanne. Děkuji za Váš cenný čas a za rozsáhlé odpovědi, na které jsme tak netrpělivě čekali celé roky.

Florian Leopold Gassmann, jakožto rodák z Mostu, se stal patronem ZUŠ, na jejíž půdě se právě nacházíme. Zanechal po sobě rozsáhlé dílo, které se dostalo velkého ohlasu jak ve Vídni, tak v Benátkách, tedy tehdejších center evropské (ba dokonce i světové) kultury. Známý je zejména pro své opery L'amore artigiano (Řemeslnická láska) a La Contessina (Komtesa). Působil dokonce jako dvorní kapelník Marie Terezie a Josefa II. Jeho bustu naleznete před hlavním vchodem ZUŠ nebo i před městským divadlem.

Linda Mayerová

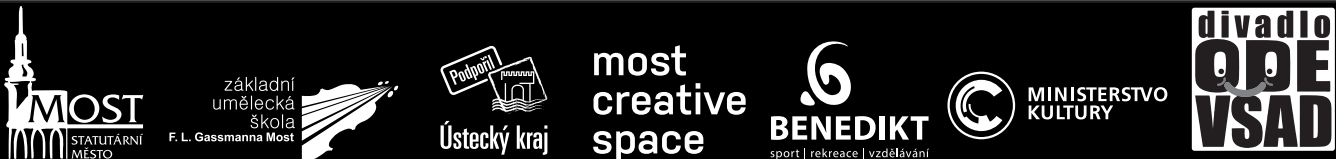

Přemostěň

Najdi (třeba) 2 rozdíly.

Ukaž to někomu z redakce (je to třeba).

A (třeba) vyhraješ.

redakce: Martin Kuncl, Lukáš Černý, Petr Klarin Klár, Veronika Bíbová, Linda Mayerová
neprošlo jazykovou korekturou
2021

fotografie: Anh Duc Ngo a Martin Klein

